

יד ושם

המשרד לאזרחים ותיקים

"לְדוֹרוֹת" סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל

שאלון לרישום קורות ניצולי השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים מפורסם באתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם פרטי: נורברט	שם משפחה: שוורץ - שלזינגר
-----------------	---------------------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה
במידה והשאלה אינה נוגעת אלייך, אין צורך לענות עליה

שם משפחה איתו נולדתי: שוורץ - שלזינגר		בלועזית Schwartz - Schlesinger	
שם פרטי איתו נולדתי: נורברט		בלועזית NORBERT	
שנת לידה: 1931		מין: זכר	
עיר לידה: פיאטרה ניאמץ		בלועזית Piatra Neamț	
שם פרטי ושם משפחה של האב: נחמן		שם פרטי ושם נעורים של האם: טובה	
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: פיאטרה ניאמץ		בלועזית Piatra Neamț	
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: (יסודי, תיכון, אוניברסיטה, ישיבה)		מקצוע לפני המלחמה: (תלמיד, סנדלר, מורה)	
מקומות מגורים בתקופת המלחמה: פיאטרה ניאמץ, רמניקו סרט (שם העיר או האזור ושם הארץ)		חבר בארגון או בתנועה: (בית"ר, השומר הצעיר, בני עקיבא)	
במידה והיית בגטו, ציין את שמו		בלועזית	
במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו		בלועזית	
המקום בו נודע לך כי הנך אדם חופשי: רמניקו סרט, רומניה		תאריך השחרור: 5/5/1945	
במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו (מחנות פליטים שהוקמו לאחר המלחמה בעיקר באוסטריה, גרמניה ואיטליה)		ציין מקום אליו חזרת לאחר השחרור	
במידה והיית במחנות מעצר בקפריסין, ציין ממת' עד מת'		שנת עליה: 1962	
		במידה ועלית באניה, ציין את שמה "פוסה"	

אנא ספרי/ על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: הבית בו גדלת, בית הספר, חברי ילדותך; במה עסקו הוריך, המשפחה המורחבת, חגים ומאכלים):

נא לכתוב בגוף ראשון

נולדתי בשנת 1931 בפאיטרה ניאמץ שברומניה, לאבא נחמן ואימא טובה, הייתי בן יחיד להורי. אבא עבד כמוכר בחנות של יין ואימא עקרת בית. חיינו בקהילה יהודית ענפה ומשגשגת, הגויים היו מיעוט בקהילה ואף שירתו בה את היהודים. היו בקהילה תשעה בתי כנסת שהתחלקו בין המקצועות, בית כנסת לחייטים, בית כנסת לנפחים וכו'. כיתה א' וב' למדתי בבית ספר מקומי של גויים.

נא ספרי/ על קורותיך בזמן המלחמה

(גירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים במחתרת, השתתפות בבריחה או בהתנגדות, האנשים שהיו בסביבתך בגטו או במסתור, במי נעזרת או אולי למי עזרת):

בשנת 1940 בהיותי בן 9 בערך כבשו הגרמנים את העיר שלי. הם לקחו את אבא לגטו מקומי שהיה לגברים בלבד, שם הוחזק כשנה. אני נשארתי עם אימא לבד בבית, והתפרנסנו ממכירות של זהב ותכשיטים של אימא כדי לשרוד. באותו זמן הרומנים עדיין שלטו בהשפעתם של הגרמנים. בלילות היה אסור להסתובב ברחובות, הפסקנו ללכת לבית הספר, והיינו חייבים לענוד טלאי צהוב כדי להיבדל מהמקומיים. הגרמנים העלו באש את כל תשעת בתי הכנסיות, והמצב היה איום ונורא. במשך כל זמן שהותו של אבא בגטו, הייתי מתגנב לגטו מתחת לשער, כדי לפגוש את אבא. הייתי זוחל מתחת לשער, מחפש אותו, מוצא אותו, מחבק אותו ובורח חזרה. לאחר כשנה הוצאנו תעודות מהרופא שאבא חולה, שיחדנו בכסף וזהב את השומרים הרומנים, ושחררנו את אבא מהגטו. לאחר שאבא הגיע הביתה החלטנו החלטה משפחתית לעזוב את העיר. נסענו ברכבת לכיוון בוקרשט, אך בדרך עצרנו בעיר "רמניקו סרט" משום ששם היו בני משפחתה של אמא. בעזרת שוחד, הצלחנו שם למנוע את שליחתו של אבא למחנות עבודה מרוחקים, והשאירו אותו בעיר לבניית כבישים, כך שבכל ערב הוא היה חוזר הביתה. אני בינתיים התחלתי ללכת לבית הספר המקומי היהודי, שהיה בתוך בית כנסת. למדתי שם כיתה ג' וד', אך כיתות ה' ו' ז' למדתי עם מורה פרטי יהודי מקומי, שהיה עורך דין במקצועו. כמובן שאמא שילמה לו כסף רב עבור זה.

אנא ספרי/ על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ

(השחרור וחזרתך הביתה, חייך אחרי המלחמה, העפלה/ עליה):

המלחמה באזור שלנו נגמרה בתאריך 5/5/1945, אבא הפסיק לעבוד בבניית כבישים, אך בעקבות עבודתו היה חולה מאוד בלב, ותשוש בכל גופו. הוא נפטר מתשישות זו כארבעה חודשים מאוחר יותר, וקברנו אותו בעיר. באותו זמן אני הייתי כבר נער בן 14, והמשכתי ללמוד בתיכון עד גיל 19. בשנת 1950 עברתי לבד ללא אימי ומשפחתי לעיר בוקרשט, והתחלתי ללמוד בבית ספר להנדסת רדיו. למדתי שם שלוש שנים, ובשנת 1953 התחלתי לעבוד ברדיו הרומני כמהנדס רדיו. אמא נשארה בעירה, וכמובן שבכל משך הזמן הזה הייתי בקשר עם אימא, וביקרתי אותה פעמים רבות. בשנת 1955 פגשתי באירוע משפחתי סטודנטית מתוקה להיסטוריה ושמה סלינה, התחלנו להכיר ושלושה חודשים לאחר מכן התחתנו. ב-1958 הגשתי בקשה לעלות לישראל, הבקשה לעלייה לישראל הייתה צריכה להיות מוגשת בבניין המשטרה המקומית, כשהכמות היומית הייתה מוגבלת לחמישים איש ליום. רק חמישים איש ליום הורשו להיכנס למשרדים על מנת להגיש את הבקשה, ומשום כך התגודדו מאות אנשים מחוץ לבניין בכל לילה, והמתינו במשך כל הלילה על מנת להיות מהחמישים הראשונים שיוכלו להיכנס לבניין. אני ואשתי המתנו כל לילה מחוץ לבניין, היו דחיפות ומריבות על המיקום בתור, וכמעט כל לילה יצאנו משם במפחי נפש משום שלא היינו בין החמישים. בלילה אחד, ביום חמישי, עמדנו מאות אנשים מחוץ לבניין כאשר משאית מקומית גדולה של "מכבי אש" עברה במקום והתיזה עלינו מים מהצינור שלה. ההתזה הזאת הכאיבה לנו מאוד, וכמובן שנשארו חבולים ורטובים כל הלילה בקור המקפיא, זו הייתה התעללות לשמה. בעקבות בקשתי פוטרו אותי בבושת מעבודתי ברדיו הרומני, אבל אישרו את בקשתי לעלייה רק בשנת 1962. בארבע השנים האלה נאלצתי לעבוד במאפיה. זו הייתה עבודת פרך של 12 שעות ביום, בעמידה מול תנור לוחט עם פחם, כשהכנסתי והוצאתי את הלחם. ב-1962 עברנו ליוגוסלביה, ומשם לעיר "טריאסט" באיטליה, ומשם לנאפולי. בנאפולי עלינו לאוניה "פוסה", אוניה צרפתית שזו הייתה לה ההפלגה האחרונה לישראל, כי לאחר הפלגה זו הטביעו אותה.

נא ספרי/י על חייך בארץ

(תחושותיך בעת עלייתך ארצה, פעילותך הציבורית או התרבותית, המשפחה שהקמת, המסר שברצונך להעביר לדורות הבאים):

בפברואר 1962 הגענו ל"שער העלייה" בחיפה, ולאחר מכן העבירו אותנו למעבורות באשקלון, שם שהינו כשמונה חודשים. לאחר מכן הפרידו ביני לבין אשתי, אני הועברתי לקיבוץ גבעת השלושה, ואשתי הועברה לאולפן לימודי עברית בפתח תקווה. בקיבוץ עבדתי כל יום בפרדס תפוזים, ופעם בשבוע בקביעות, הלכתי ברגל מהקיבוץ לפתח תקווה, מרחק של כעשרה קילומטר.

כך זה נמשך שנה, ולאחר מכן התחלתי לעבוד ברדיו כל ישראל כמהנדס רדיו. העבודה הייתה בתל אביב, ואשתי עדיין הייתה בפתח תקווה, וכחודשיים לאחר מכן שכרנו דירה קטנה ברמת גן כדי שנוכל לגור יחד. בשנת 1963 עברנו לגור יחד בחולון, ושם גרנו עד שנת 2010. כיום הנני מתגורר במודיעין, ויש לנו שני בנים וחמישה נכדים.

ראיון: הילה פבר

מודיעין, יולי 2013